

Helsingfors/Mariehamn 12.12.2024**Nr 37/24****Hänvisning** Justitieministeriets skrivelse
6.11.2024, VN/22980/2024.

Till Justitieministeriet

Ärende

Justitieministeriet har i skrivelse 6.11.2024 begärt Ålandsdelegationens utlåtande över ett utkast till en överenskommelseförordning om skötseln på Åland av uppbärande av miljöskadeavgifter. Utkastet har beretts vid justitieministeriet i samarbete med Ålands landskapsregering och miljöministeriet. Miljöministeriet har inkommit med utlåtande i ärendet. Ålands landskapsregering har samtyckt till överenskommelseförordningen.

Överenskommelseförordningens bakgrund och innehåll

Lagen om miljöskadefonden (FFS 1262/2022) träder i kraft 1.1.2025. Syftet med lagen är att, för att trygga en god miljöstatus, inrätta en miljöskadefond, ur vilken det betalas ersättning för kostnader för bekämpning av miljöförorening och återställande av förorenad miljö samt för skador som orsakats i en situation av subsidiärt ansvar. Ur miljöskadefonden kan beviljas understöd enligt prövning för anskaffningar som avser verksamhet för bekämpning av miljöskador. Lagen innehåller bestämmelser om miljöskadefonden och fondens verksamhet, organisation, miljöskadeavgiften och fondens övriga medel samt om ersättningar och understöd som betalas ur fonden.

Landskapslagen om tillämpningen av lagen om miljöskadefonden (ÅFS 2024:55) träder i kraft 1.1.2025. Landskapslagen är en blankettlag som innehåller bestämmelser inom landskapets behörighet som kompletterar rikslagen så att rikets system med miljöskadeavgifter och ersättningar ur miljöskadefonden blir fullt ut tillämpligt på Åland. I landskapslagens 3 § stadgas att de förvaltningsavgifter som enligt lagen

om miljöskadefonden ankommer på avgiftsmyndigheten ska handhas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

I den föreslagna överenskommelseförordningens 1 § stadgas att den myndighet som är avgiftsmyndighet enligt 10 § rikslagen om miljöskadefonden sköter på Åland de uppgifter som enligt 3 § landskapslagen om tillämpning av lagen om miljöskadefonden ska skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. I den föreslagna förordningens 2 § stadgas att miljöskadeavgifterna som uppburits enligt landskapslagen om tillämpning av lagen om miljöskadefonden ska betalas till miljöskadefonden. I den föreslagna förordningens 3 § stadgas att landskapet svarar för eventuella kostnader för de uppgifter som avses i 1 § enligt vad Ålands landskapsregering och avgiftsmyndigheten avtalar. I den föreslagna förordningens 4 § stadgas att förordningen träder i kraft 1.1.2025.

Lagstiftningsbehörigheten

Ålandsdelegationen har i ett utlåtande till justitieministeriet gällande landskapslagen om tillämpning av lagen om miljöskadefonden (Ålandsdelegationens utlåtande 22.5.2024, nr. 12/24) konstaterat bland annat följande:

”Landskapslagen gäller landskapets myndigheter, natur- och miljövård samt näringsverksamhet på vilka områden lagstiftningsbehörigheten helt eller med vissa undantag tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 10 och 22 punkterna i självstyrelselagen.

Rikslagen berör även inrättande, ordningsform och förvaltning av miljöskadefonden vilket berör statsmyndigheternas organisation och verksamhet och är därmed rikets behörighet med stöd av 27 § 3 punkten i självstyrelselagen.

Enligt beskrivningen ovan innehåller landskapslagen bestämmelser som hör till rikets lagstiftningsbehörighet. Då dessa bestämmelser överensstämmer med rikslagstiftningen kan de för vinnande av enhetlighet och överskådlighet jämlikt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen intas i landskapslagen. Med stöd av nämnda lagrum har även statliga myndigheter ansetts kunna påföras uppgifter vilka överensstämmer med motsvarande uppgifter i rikslagstiftningen.”

Finansieringen

Självstyrelselagen utgår från att den part som enligt självstyrelselagen har förvaltningsbehörigheten även har kostnadsansvaret. Vid överförandet av förvaltningsuppgifter har den mottagande parten ansetts åta sig finansieringen om inte annat anges. Kostnadsfrågan kan lösas till exempel så att den särskilt anges i en överenskommelseförordning eller genom separata avtal mellan den behöriga riks- och landskapsmyndigheten. I enlighet härmed har i den föreslagna förordningens 3 § intagits bestämmelser om ansvaret för kostnaderna.

Ålandsdelegationens slutsats

Ålandsdelegationen ser inte hinder för att förslaget till överenskommelseförordning i föreliggande form sätts i kraft.

Närvarande

Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Leino-Sandberg, Siitari och Åkerblom.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Birger Klemt
sekreterare